

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การกำหนดอัตราดอกเบี้ยของบัญชีเงินฝากเงินค่าทดแทนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

ธนาคารออมสิน ได้มีหนังสือที่ กม.น. ๓๑๒/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๔๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ มาตรา ๓๑ ได้กำหนดเกี่ยวกับการวางเงินค่าทดแทนไว้ว่า ให้กระทำการโดยการนำเงินไปวางต่อศาลหรือสำนักงานวางทรัพย์ หรือฝากไว้กับธนาคารออมสินในชื่อของผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทน โดยแยกฝากเป็นบัญชีเฉพาะราย เมื่อถึงเวลาไปรับเงินฝากจากธนาคารออมสินให้ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนแจ้งเจ้าหน้าที่เพื่อเจ้าหน้าที่จะได้ดำเนินการเบิกจ่ายให้ โดยวิธีปฏิบัติของธนาคารออมสิน ในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากจะพิจารณาจากสถานะของผู้ฝากที่มีสิทธิถอนเงิน ซึ่งวิธีปฏิบัติการรับฝากเงินค่าทดแทนตามคำสั่งธนาคารออมสินที่ ๒/๒๕๓๒ เรื่องระเบียบวิธีปฏิบัติการรับฝากเงินค่าทดแทน กำหนดไว้ว่า ให้ผู้ฝากคือ ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่มีอำนาจเวนคืนมาทำการติดต่อกับธนาคารออมสิน เพื่อเปิดบัญชีเงินฝากค่าเงินทดแทนโดยสิทธิการถอนเงินในบัญชีดังกล่าวยังเป็นของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่มาเปิดบัญชี ต่อเมื่อผู้ฝากประสงค์จะโอนบัญชีเงินฝากให้ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทน จะต้องทำหนังสือโอนบัญชีเงินฝากดังกล่าวมอบให้ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนนำมาติดต่อบankออมสินเพื่อธนาคารออมสินจะดำเนินการโอนบัญชีให้ เมื่อโอนบัญชีแล้วผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนจึงจะมีสิทธิถอนเงินได้

ธนาคารออมสินจึงขอหารือว่า ธนาคารออมสินสามารถกำหนดอัตราดอกเบี้ยของบัญชีเงินฝากเงินค่าทดแทนในอัตราดอกเบี้ยสำหรับส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่เป็นผู้ฝากเงินจนกระทั่งโอนบัญชีให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนแล้วจึงเปลี่ยนเป็นอัตราดอกเบี้ยสำหรับผู้ฝากทั่วไปหรือนิติบุคคลตามแต่สถานะของผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๓) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวข้างต้น โดยมีผู้แทนธนาคารออมสินเป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นดังนี้

ในการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ มาตรา ๑๕^๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้กำหนดว่า เมื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๖๐๑/๐๐๙๔ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๑ มาตรา ๑๕ เมื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืนที่แน่นอนแล้ว ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นเพื่อเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าว โดยให้ระบุที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นที่ต้องเวนคืนพร้อมทั้งรายชื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย

จะต้องเวนคืนแน่นอนแล้ว ให้ตราพระราชบัญญัติเพื่อเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าว โดยให้ระบุที่ดินที่ต้องเวนคืนพร้อมทั้งรายชื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย และมาตรา ๒๘^๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว กำหนดให้เจ้าหน้าที่ผู้เวนคืนมีหนังสือแจ้งให้ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนมารับเงินค่าทดแทนภายในระยะเวลาไม่เกิน ๑๒๐ วัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์นั้นใช้บังคับ และหากไม่มีผู้ใดมารับเงินค่าทดแทนภายในระยะเวลาดังกล่าวก็ให้วางเงินค่าทดแทนตามมาตรา ๓๑^๓ อีกทั้งมาตรา ๑๓^๔ วรรคสอง และมาตรา ๒๙^๕

^๒ มาตรา ๒๘ เมื่อพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ตามมาตรา ๑๕ ใช้บังคับแล้ว ให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่ปิดประกาศสำเนาแห่งพระราชบัญญัติฉบับนั้น พร้อมทั้งแผนที่หรือแผนผังท้ายพระราชบัญญัติและรายชื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนไว้โดยเปิดเผย ณ สถานที่ตามมาตรา ๗ และ ณ ที่ ชุมชนอื่นตามควรแก่กรณี พร้อมทั้งมีหนังสือแจ้งให้ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนตามมาตรา ๑๘ มารับเงินค่าทดแทนตามจำนวนที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๒๓ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ภายในระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ฉบับนั้นใช้บังคับสำหรับกรณีตามมาตรา ๑๕ หรือ นับแต่วันที่คณะกรรมการได้กำหนดเงินค่าทดแทนแล้วสำหรับกรณีตามมาตรา ๒๓ และให้นำมาตรา ๑๓ วรรคสี่และวรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนผู้ใดไม่มารับเงินค่าทดแทนภายในระยะเวลาที่กำหนดหรือในกรณีที่ไมอาจจ่ายเงินค่าทดแทนให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนรายใดได้ เพราะมีปัญหาเกี่ยวกับการกรรมสิทธิ์หรือสิทธิอื่น ๆ ในอสังหาริมทรัพย์ที่ต้องเวนคืน หรือมีปัญหาเกี่ยวกับการแบ่งส่วนเงินค่าทดแทนของผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทน ให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่วางเงินค่าทดแทนไว้ตามมาตรา ๓๑ โดยพลัน

ฯลฯ

ฯลฯ

^๓ มาตรา ๓๑ ในการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ถ้าจะต้องมีการวางเงินค่าทดแทนไม่ว่าเนื่องในกรณีใด ๆ ให้กระทำโดยการนำเงินไปวางต่อศาลหรือสำนักงานวางทรัพย์ หรือฝากไว้กับธนาคารออมสินในชื่อของผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนโดยแยกฝากเป็นบัญชีเฉพาะราย ในการนี้ ถ้ามีดอกเบี้ยหรือดอกผลใดเกิดขึ้นเนื่องจากการฝากเงินนั้น ให้ตกเป็นสิทธิแก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนนั้นด้วย

ในการไปรับเงินฝากจากธนาคารออมสินนั้น ให้ผู้ซึ่งประสงค์จะขอรับเงินแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน เพื่อเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่จะได้ดำเนินการเบิกจ่ายให้

หลักเกณฑ์และวิธีการในการนำเงินค่าทดแทนไปวางต่อศาลหรือสำนักงานวางทรัพย์หรือฝากไว้กับธนาคารออมสิน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

^๔ มาตรา ๑๓ ถ้าเจ้าหน้าที่เห็นว่าการเวนคืนที่ได้มีการออกพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๖ แล้ว หากเน้นเข้าไปจะเป็นอุปสรรคอย่างมากแก่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมหรือประโยชน์ของรัฐอันสำคัญอย่างอื่น ให้คณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้การเวนคืนนั้นเป็นกรณีที่มีความจำเป็นโดยเร่งด่วนได้

เมื่อคณะรัฐมนตรีได้ประกาศตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าครอบครองหรือใช้อสังหาริมทรัพย์นั้นได้ก่อนที่จะมีการเวนคืนแต่ต้องมีหนังสือแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งอสังหาริมทรัพย์นั้นทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าหกสิบวัน และเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่ต้องจัดให้มีการจ่ายหรือวางเงินค่าทดแทนที่กำหนดขึ้นตาม

แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวยังได้กำหนดให้วางเงินค่าทดแทนตามมาตรา ๓๑ ด้วย ในกรณีของการเวนคืนกรณีที่มีความจำเป็นโดยเร่งด่วนที่ไม่อาจตกลงราคากันได้และกรณีที่ผู้รับจ้างเอง ผู้ทรงบุริมสิทธิหรือผู้รับประโยชน์จากทรัพย์สินในทรัพย์สินที่ถูกเวนคืนยังมีปัญหาโต้แย้งกัน ซึ่งมาตรา ๓๑ นี้ได้กำหนดให้การวางเงินค่าทดแทนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ที่ฝากกับธนาคารออมสินให้ฝากในชื่อของผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทน โดยแยกฝากเป็นบัญชีเฉพาะราย และให้ดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นเนื่องจากการฝากเงินค่าทดแทนตกเป็นสิทธิแก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทน โดยในปัจจุบันหลักเกณฑ์และวิธีการในการนำเงินค่าทดแทนไปฝากกับธนาคารออมสินจะเป็นไปตามระเบียบสำนักงานนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการนำเงินค่าทดแทนไปวางต่อศาลหรือสำนักงานวางทรัพย์ หรือฝากไว้กับธนาคารออมสินตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๒ ซึ่งตามข้อ ๗ (๑)^๖ ของระเบียบสำนักงานนายกรัฐมนตรีดังกล่าว ได้กำหนดให้การวางเงินค่าทดแทนในกรณีฝากไว้กับธนาคารออมสินให้ฝากไว้ในบัญชีเงินฝากประเภทเพื่อเรียกโดยแยกฝากเป็นบัญชีเฉพาะรายและระบุชื่อผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนและจำนวนเงินค่าทดแทนที่แน่นอน

ส่วนการรับฝากเงินของธนาคารออมสินนั้น ข้อ ๑๘^๗ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่

มาตรา ๙ โดยให้จ่ายเงินค่าทดแทนที่ดินก่อนการเข้าครอบครองหรือใช้ที่ดิน ถ้าเป็นอสังหาริมทรัพย์อื่น และเป็นกรณีที่สามารรถตกลงกันได้ให้จ่ายตามราคาที่ตกลงกันได้ แต่ต้องไม่เกินราคาเบื้องต้นที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๙ หากเป็นกรณีที่ไม่อาจตกลงกันได้ เมื่อเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่ได้วางเงินค่าทดแทนตามมาตรา ๓๑ แล้ว ให้มีอำนาจเข้าครอบครองหรือใช้อสังหาริมทรัพย์นั้นได้

ฯลฯ

ฯลฯ

^๖ มาตรา ๒๙ ในกรณีที่มีการจ้างเอง บุริมสิทธิ หรือทรัพย์สินอย่างอื่นเหนืออสังหาริมทรัพย์ที่ต้องเวนคืน ให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่มีหนังสือแจ้งให้ผู้รับจ้างเอง ผู้ทรงบุริมสิทธิ หรือผู้รับประโยชน์จากทรัพย์สินดังกล่าวมาขอรับชำระหนี้หรือรับชดใช้จากเงินค่าทดแทนสำหรับอสังหาริมทรัพย์นั้นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง และในระหว่างนั้นยังมีให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่จ่ายเงินค่าทดแทนให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งอสังหาริมทรัพย์นั้น แต่เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่จะจ่ายเงินให้แก่ผู้รับจ้างเอง ผู้ทรงบุริมสิทธิ หรือผู้รับประโยชน์จากทรัพย์สินดังกล่าวได้ ก็ต่อเมื่อคู่กรณีตกลงกันได้แล้ว ถ้าคู่กรณียังมีปัญหาโต้แย้งกันอยู่ ให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่วางเงินค่าทดแทนไว้ตามมาตรา ๓๑ โดยพินัน และมีหนังสือแจ้งให้คู่กรณีฟ้องคดีต่อศาล

^๗ ข้อ ๗ ในการวางเงินค่าทดแทน ให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติ ดังนี้

(๑) ในกรณีฝากไว้กับธนาคารออมสิน ให้ฝากไว้ในบัญชีเงินฝากประเภทเพื่อเรียกโดยแยกฝากเป็นบัญชีเฉพาะราย และระบุชื่อผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนและจำนวนเงินค่าทดแทนที่แน่นอน สำหรับกรณีการวางเงินค่าทดแทนเนื่องจากเจ้าหน้าที่ไม่อาจจ่ายเงินค่าทดแทนให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนรายได้ตามมาตรา ๒๘ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๙ ให้ระบุจำนวนเงินค่าทดแทนที่แน่นอนและชื่อผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนตลอดจนสิทธิของผู้นั้นทุกคนให้ชัดเจน เว้นแต่ในกรณีที่ไม่มีอาทราบซื้อหรือสิทธิของผู้นั้นได้

ฯลฯ

ฯลฯ

^๘ ข้อ ๑๘ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการธนาคารออมสินกำหนด ด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๒๙ (พ.ศ. ๒๕๑๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติธนาคารออมสิน พ.ศ. ๒๔๘๙ ว่าด้วยการรับฝากเงินออมสิน ได้กำหนดให้การกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากเป็นอำนาจของคณะกรรมการธนาคารออมสิน ด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีกว่าการกระทรวงการคลัง ซึ่งธนาคารออมสินได้ออกประกาศธนาคารออมสินกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากในธุรกิจธนาคารออมสินสำหรับผู้ฝากประเภทต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ สถาบันการเงินหรือผู้ฝากทั่วไปและนิติบุคคลไว้ จากบทบัญญัติดังกล่าวจึงเห็นได้ว่า ธนาคารออมสินมีอำนาจกำหนดอัตราดอกเบี้ยของบัญชีเงินฝากเงินค่าทดแทนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ได้ และปรากฏจากคำชี้แจงของผู้แทนธนาคารออมสินว่า วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการรับฝากเงินค่าทดแทนจะเป็นไปตามคำสั่งธนาคารออมสิน ที่ ๒/๒๕๓๒ เรื่อง ระเบียบวิธีปฏิบัติการรับฝากเงินค่าทดแทน โดยข้อ ๔.๒^๙ ของคำสั่งดังกล่าวได้กำหนดให้ผู้ฝากที่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจผู้เวนคืนเปิดบัญชี จำนวน ๓ บัญชี บัญชีที่หนึ่งเป็นบัญชีเงินฝากประเภทกระแสรายวันโดยเปิดในชื่อผู้ฝากและมีข้อตกลงกันว่าผู้ฝากจะไม่ถอนเงินคงบัญชี เว้นแต่กรณีปิดบัญชีหรือได้รับอนุญาตจากธนาคารเป็นกรณีพิเศษ บัญชีที่สอง เป็นบัญชีเงินฝากประเภทเพื่อเรียกเปิดในชื่อผู้ฝาก ซึ่งทั้งสองบัญชีดังกล่าวเป็นบัญชีที่ผู้ฝากเปิดไว้เพื่อนำเงินค่าทดแทนทั้งหมดที่จะจ่ายให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนแต่ละรายมาฝากไว้ก่อน ต่อมาเมื่อทราบชื่อผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนและจำนวนเงินค่าทดแทนที่แน่นอนแล้วก็จะโอนเงินจากบัญชีที่หนึ่งหรือบัญชีที่สองมาเปิดเป็นบัญชีที่สามซึ่งเป็นบัญชีประเภทเพื่อเรียกระบุชื่อผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนโดยผู้ฝากเป็นผู้จ่ายเงินค่าทดแทน ดังนั้น บัญชีที่สามนี้จึงเป็นบัญชีเฉพาะรายตามความหมายในมาตรา ๓๑^๙ และข้อ ๗ (๑)^{๑๐} ดังกล่าวข้างต้น ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่า

๙ ข้อ ๔. เมื่อผู้ฝากตกลงนำเงินค่าทดแทนมาฝากไว้กับธนาคารออมสิน ให้สาขาผู้รับฝากปฏิบัติดังนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

๔.๒ ให้ผู้ฝากเปิดบัญชี จำนวน ๓ บัญชี ดังนี้

(๑) บัญชีประเภทกระแสรายวัน เปิดในชื่อของผู้ฝากโดยใช้ชื่อเต็ม และให้ปฏิบัติตามระเบียบการฝากเงินประเภทดังกล่าว ยกเว้นจำนวนเงินเปิดบัญชีใหม่ครั้งแรก ให้เป็นไปตามที่ตกลงกันตามข้อ ๔.๑ (๓)

(๒) บัญชีประเภทเพื่อเรียก เปิดบัญชีในชื่อของผู้ฝาก โดยใช้ชื่อเต็มและให้ปฏิบัติตามคำสั่งเฉพาะที่ ๑๗๔/๒๕๒๕ สั่ง ณ วันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๒๕ เรื่อง การโอนเงินฝากระหว่างบัญชีเงินฝากประเภทกระแสรายวัน และบัญชีเงินฝากประเภทเพื่อเรียก (ของฝ่ายการธนาคาร) ตามเอกสารแนบท้ายคำสั่งนี้ หมายเลข ๓

(๓) บัญชีประเภทเพื่อเรียกตามสาขาเจ้าของบัญชี ซึ่งผู้ฝากเป็นผู้กำหนดและให้ใช้ชื่อบัญชีว่า "..... (ชื่อผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทน) โดย (ชื่ออักษรย่อของผู้ฝาก)" เช่น นายออม ลินดี ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทน และการทางพิเศษแห่งประเทศไทย (กทพ.) เป็นผู้จ่ายเงินค่าทดแทนชื่อบัญชีคือ "นายออม ลินดี โดย กทพ." เป็นต้น และให้สาขาเจ้าของบัญชีปฏิบัติตามระเบียบของการรับฝากเงินประเภทดังกล่าว ซึ่งผู้ฝากจะแจ้งให้สาขาผู้รับฝากเปิดบัญชีนี้ภายหลัง

ฯลฯ

ฯลฯ

๙ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น

๑๐ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๖, ข้างต้น

ทดแทนจึงย่อมมีสิทธิในเงินค่าทดแทนรวมทั้งดอกเบี้ยของเงินค่าทดแทนดังกล่าวแล้วนับแต่วันที่ผู้ฝากเปิดบัญชีที่สาม เพียงแต่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนมีสิทธิถอนเงินค่าทดแทนจำนวนดังกล่าวได้ต่อเมื่อมีการโอนเงินฝากในบัญชีที่สามนั้นให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนแล้วตามข้อ ๑๑^{๑๑} และผู้ฝากยังคงมีสิทธิฝากเพิ่มหรือถอนเงินฝากจากบัญชีดังกล่าวได้จนกว่าจะมีการโอนบัญชีเงินฝากให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนตามข้อ ๑๐ วรรคหนึ่ง^{๑๒} และข้อ ๑๑^{๑๓} เท่านั้น

ดังนั้น ตามกรณีปัญหาที่ขอหารือ จึงเห็นได้ว่า มาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ฯ มีเจตนารมณ์ต้องการรักษาประโยชน์ของผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนระหว่างที่ยังไม่มาขอรับเงินค่าทดแทน ซึ่งเห็นได้จากที่กำหนดให้ผู้ฝากเปิดบัญชีเงินฝากเงินค่าทดแทนในชื่อของผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนโดยให้แยกฝากเป็นบัญชีเฉพาะรายและให้ดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นเนื่องจากการฝากเงินค่าทดแทนตกเป็นสิทธิแก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนนั้น และเมื่อมีการโอนเงินค่าทดแทนมาเปิดเป็นบัญชีเงินฝากที่แสดงชื่อผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนแล้ว ธนาคารออมสินย่อมทราบชื่อผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนและจำนวนเงินค่าทดแทนที่แน่นอน ดังนั้น นับแต่วันที่ผู้ฝากเริ่มเปิดบัญชีดังกล่าว ธนาคารออมสินจึงต้องกำหนดอัตราดอกเบี้ยของบัญชีเงินฝากเงินค่าทดแทนในอัตราดอกเบี้ยสำหรับผู้ฝากทั่วไปหรือนิติบุคคลตามสถานะของผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนนั้น เมื่อเจตนารมณ์ของกฎหมายเป็นเช่นนี้ ธนาคารออมสินก็ต้องปฏิบัติตาม จะอ้างกฎระเบียบภายในตามกรณีปกติมาใช้ให้เสียหายแก่สิทธิของผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนไม่ได้

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๓) จึงเห็นว่า เมื่อมีการโอนเงินค่าทดแทนมาเปิดเป็นบัญชีเงินฝากที่แสดงชื่อผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนแล้ว ธนาคารออมสินย่อมไม่สามารถกำหนดอัตราดอกเบี้ยของบัญชีเงินฝากเงินค่าทดแทนในอัตราดอกเบี้ยสำหรับส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่เป็นผู้ฝากเงิน และต้องกำหนดอัตราดอกเบี้ยของบัญชีเงินฝากเงินค่าทดแทนดังกล่าวในอัตราดอกเบี้ยสำหรับผู้ฝากทั่วไปหรือนิติบุคคลตามสถานะของผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนแต่ละราย นับแต่วันที่มีการเริ่มเปิดบัญชีดังกล่าวเป็นต้นไป

(ลงชื่อ) ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์

(ศาสตราจารย์พิเศษ ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)

^{๑๑} ข้อ ๑๑. โดยปกติบัญชีของผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนตามข้อ ๔.๒ (๓) จะไม่มีการฝากเพิ่มหรือถอนเงิน จนกว่าจะมีการโอนบัญชีเงินฝากให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทน

ผู้ฝากอาจฝากเพิ่มหรือมีการถอนเงินบัญชีดังกล่าวก็ได้ โดยให้ปฏิบัติตามวิธีการฝากหรือถอนตามคำสั่งดังกล่าวมาแล้วตามข้อ ๖.๓ ๖.๔ ข้อ ๗. และ ข้อ ๑๐. โดยอนุโลม

^{๑๒} ข้อ ๑๐. ในระหว่างที่ยังมิได้มีการโอนบัญชีเงินฝากให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินทดแทน สิทธิการถอนเงินบัญชีตามข้อ ๔.๒ (๓) ยังเป็นของผู้ฝากอยู่ หากมีการถอนเงินบัญชีดังกล่าวผู้ฝากต้องมีหนังสือแจ้งให้สาขาผู้รับฝากถอนเงินพร้อมกับแนบสมุดและหนังสือดังกล่าวไปด้วย และให้ปฏิบัติดังนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๑๓} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑๑, ข้างต้น

เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕